

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

ശ്രീരാമസ്യാജ്ഞയാ ഗൃഹേന സ്വാമാത്യദ്വാരാ നൗകായാ
ആനയനം ശ്രീരാമസ്യ സുമന്ത്രം പ്രത്യയോധ്യായാം
നിവർത്തിതുമാദേശഃ, മാതൃഃ പിതൃശ്ച കൃതേ സന്ദേശശ്രാവണം
സ്വയമപി വനമേവ ഗന്തമാഗ്രഹം കുർവതഃ സുമന്ത്രസ്യ
ശ്രീരാമേണ സപ്രബോധം നിവർത്തനം ശ്രീരാമാദീനാം
നൗകായാമാരോഹണം സീതായാ ഗംഗാം പ്രതി പ്രാർഥനാ,
നൗകയാ ഗംഗാമുത്തീർയ ശ്രീരാമാദീനാം വത്സദേശേ ഗമനം
സായം വൃക്ഷസ്യ മൂലേ നിവാസനായ പ്രസ്ഥാനം ച

പ്രഭാതായാം തു ശർവർയാം
പൃഥുവക്ഷാ മഹായശാഃ |
ഉവാച രാമഃ സൗമിത്രിം
ലക്ഷ്മണം ശുഭലക്ഷണം || 2.52.1 ||

ഭാസ്കരോദയകാലോഽസൗ
ഗതാ ഭഗവതീ നിശാ |
അസൗ സുകൃഷ്ണോ വിഹഗഃ
കോകിലസ്താത കൂജതി || 2.52.2 ||

ബർഹിണാനാം ച നിർഘോഷഃ
ശ്രൂയതേ നദതാം വനേ |

തരാമ ജാഹ്നവീം സൗമ്യ
ശീഘ്രഗാം സാഗരംഗമാം || 2.52.3 ||

വിജ്ഞായ രാമസ്യ വചഃ
സൗമിത്രിർമിത്രനന്ദനഃ |
ഗുഹമാമന്തര്യ സൂതം ച
സോതിഷ്ഠദ് ഭ്രാതൃരഗ്രതഃ || 2.52.4 ||

സ തു രാമസ്യ വചനം
നിശമ്യ പ്രതിഗൃഹ്യ ച |
സ്ഥപതിസ്തുർണ്ണമാഹൂയ
സചിവാനിദമബ്രവീത് || 2.52.5 ||

അസ്യ വാഹനസംയുക്താം
കർണഗ്രാഹവതീം ശുഭാം |
സുപ്രതാരാം ദൃഢാം തീർഥേ
ശീഘ്രം നാവമുപാഹര || 2.52.6 ||

തം നിശമ്യ ഗുഹാദേശം
ഗുഹാമാത്യോ ഗതോ മഹാൻ |
ഉപോഹ്യ രുചിരാം നാവം
ഗുഹായ പ്രത്യവേദയത് || 2.52.7 ||

തതഃ സ പ്രാഞ്ജലിർഭൂത്വാ
ഗുഹോ രാഘവമബ്രവീത് |
ഉപസ്ഥിതേയം നൗർദേവ
ഭൂയഃ കിം കരവാണി തേ || 2.52.8 ||

തവാമരസുതപ്രഖ്യ
തർതും സാഗരഗാമിനീം |

നൗരിയം പുരുഷവ്യാഘ്രേ
ശീഘ്രമാരോഹ സുവ്രത || 2.52.9 ||

അഥോവാച മഹാതേജാ
രാമോ ഗുഹമിദം വചഃ |
കൃതകാമോസ്ഥി ഭവതാ
ശീഘ്രമാരോപ്യതാമിതി || 2.52.10 ||

തതഃ കലാപാൻ സന്നഹ്യ
ഖഡ്ഗൗ ബധ്യാ ച ധൻവിനൗ |
ജഗ്മതുർയേന താം ഗംഗാം
സീതയാ സഹ രാഘവൗ || 2.52.11 ||

രാമമേവം തു ധർമജ്ഞ -
മുപാഗത്യ വിനീതവത് |
കിമഹം കരവാണീതി
സുതഃ പ്രാഞ്ജലിരബ്രവീത് || 2.52.12 ||

തതോബ്രവീദ് ദാശരഥിഃ സുമന്ത്രം
സ്പൃശൻ കരേണോത്തമദക്ഷിണേന |
സുമന്ത്ര ശീഘ്രം പുനരേവ യാഹി
രാജ്ഞഃ സകാശേ ഭവ ചാപ്രമത്തഃ || 2.52.13 ||

നിവർതന്വേത്യുവാചൈന -
മേതാവദ്ധി കൃതം മമ |
രഥം വിഹായ പദ്ഭ്യാം തു
ഗമിഷ്യാമോ മഹാവനം || 2.52.14 ||

ആത്മാനം ത്വദ്യനുജ്ഞാത -
മവേക്ഷ്യാർതഃ സ സാരഥിഃ |

സുമന്ത്രഃ പുരുഷവ്യാഘ്ര -

മൈക്ഷ്യാകമിദമബ്രവീത് || 2.52.15 ||

നാതിക്രാന്തമിദം ലോകേ

പുരുഷേണേഹ കേനചിത് |

തവ സഭാത്യഭാർയസ്യ

വാസഃ പ്രാകൃതവദ് വനേ || 2.52.16 ||

ന മന്യേ ബ്രഹ്മചര്യേ വാ

സ്വധീതേ വാ ഫലോദയഃ |

മാർദ്വാർജവയോർവാപി

ത്വാം ചേദ് വ്യസനമാഗതം || 2.52.17 ||

സഹ രാഘവ വൈദേഹ്യാ

ഭ്രാത്രാ ചൈവ വനേ വസൻ |

ത്വം ഗതിം പ്രാപ്സ്യസേ വീര

ത്രീൻ ലോകാംസ്തു ജയന്നിവ || 2.52.18 ||

വയം ഖലു ഹതാ രാമ

യേ ത്വയാ ഹുപവഞ്ചിതാഃ |

കൈകേയോ വശമേഷ്യാമഃ

പാപായാ ദുഃഖഭാഗിനഃ || 2.52.19 ||

ഇതി ബ്രുവന്നാത്മസമം

സുമന്ത്രഃ സാരമിസ്തദാ |

ദൃഷ്ട്വാ ദൂരഗതം രാമം

ദുഃഖാർത്തോ രുരുദേ ചിരം || 2.52.20 ||

തതസ്തു വിഗതേ ബാഷ്പേ

സൂതം സ്പൃഷ്ട്വാദകം ശുചിം |

രാമസ്തു മധുരം വാക്യം

പുനഃ പുനരുവാച തം || 2.52.21 ||

ഇക്ഷ്വാകുണാം ത്വയാ തുൽയം

സുഹൃദം നോപലക്ഷയേ |

യഥാ ദശരഥോ രാജാ

മാം ന ശോചേത് തഥാ കുരു || 2.52.22 ||

ശോകോപഹതചേതാശ്ച

വൃദ്ധാശ്ച ജഗതീപതിഃ |

കാമഭാരാവസന്നാശ്ച

തസ്മാദേതദ് ബ്രവീമി തേ || 2.52.23 ||

യദ് യഥാ ജ്ഞാപയേത് കിഞ്ചിത്

സ മഹാത്മാ മഹീപതിഃ |

കൈകേയോഃ പ്രിയകാമാർഥം

കാർയം തദവികാങ്ഷയാ || 2.52.24 ||

ഏതദർഥം ഹി രാജ്യാനി

പ്രശാസതി നരാധിപാഃ |

യദേഷാം സർവകൃത്യേഷു

മനോ ന പ്രതിഹന്യതേ || 2.52.25 ||

യദ് യഥാ സ മഹാരാജോ

നാലീകമധിഗച്ഛതി |

ന ച താമൃതി ശോഭേന

സുമന്ത്ര കുരു തത് തഥാ || 2.52.26 ||

അദ്യഷ്ടദുഃഖം രാജാനം

വൃദ്ധമാർയം ജിതേന്ദ്രിയം |

ബ്രൂയാസ്ത്വമഭിവാദ്യൈവ

മമ ഹേതോരിദം വചഃ || 2.52.27 ||

ന ചാഹമനുശോചാമി

ലക്ഷ്മണോ ന ച ശോചതി |

അയോധ്യായാശ്ചുതാശ്ചേതി

വനേ വത്സ്യമഹേതി വാ || 2.52.28 ||

ചതുർദശസു വർഷേഷു

നിവൃത്തേഷു പുനഃ പുനഃ |

ലക്ഷ്മണം മാം ച സീതാം ച

ദ്രക്ഷ്യസേ ശീഘ്രമാഗതാൻ || 2.52.29 ||

ഏവമുക്ത്വാ തു രാജാനം

മാതരം ച സുമന്ത്ര മേ |

അന്യാശ്ച ദേവീഃ സഹിതാഃ

കൈകേയീം ച പുനഃ പുനഃ || 2.52.30 ||

ആരോഗ്യം ബ്രൂഹി കൗസൽയാ -

മമ പാദാഭിവന്ദനം |

സീതായാ മമ ചാർയസ്യ

വചനാൽലക്ഷ്മണസ്യ ച || 2.52.31 ||

ബ്രൂയാശ്ചാപി മഹാരാജം

ഭരതം ക്ഷിപ്രമാനയ |

ആഗതശ്ചാപി ഭരതഃ

സ്ഥാപ്യോ നൃപമതേ പദേ || 2.52.32 ||

ഭരതം ച പരിഷ്വജ്യ

യൗവരാജേദ്ഭിഷിച്യ ച |

അസ്ഥത്സന്താപജം ദുഃഖം

ന ത്യാമഭിഭവിഷ്യതി || 2.52.33 ||

ഭരതശ്ചാപി വക്തവ്യോ

യഥാ രാജനി വർതസേ |

തഥാ മാതൃഷു വർതേമാഃ

സർവാന്യേവാവിശേഷതഃ || 2.52.34 ||

യഥാ ച തവ കൈകേയീ

സുമിത്രാ ചാവിശേഷതഃ |

തഥൈവ ദേവീ കൗസൽയാ

മമ മാതാ വിശേഷതഃ || 2.52.35 ||

താതസ്യ പ്രിയകാമേന

യൗവരാജ്യമവേക്ഷതാ |

ലോകയോരുഭയോഃ ശക്യം

നിത്യദാ സുഖമേധിതും || 2.52.36 ||

നിവർത്യമാനോ രാമേണ

സുമന്ത്രഃ പ്രതിബോധിതഃ |

തത്സർവം വചനം ശ്രുത്വാ

സ്നേഹാത് കാകുത്സ്ഥമബ്രവീത് || 2.52.37 ||

യദഹം നോപചാരേണ

ബ്രൂയാം സ്നേഹാദവിക്ലവം |

ഭക്തിമാനിതി തത് താവദ്

വാക്യം ത്വം ക്ഷന്തുമർഹസി || 2.52.38 ||

കഥം ഹി ത്വവിഹീനോഽഹം

പ്രതിയാന്യാമി താം പുരീം |

തവ താത വിധോഗേന

പുത്രശോകാതുരാമിവ || 2.52.39 ||

സരാമമപി താവൻമേ

രഥം ദൃഷ്ട്വാ തദാ ജനഃ |

വിനാ രാമം രഥം ദൃഷ്ട്വാ

വിദീർധേതാപി സാ പുരീ || 2.52.40 ||

ദൈന്യം ഹി നഗരീ ഗച്ഛേദ്

ദൃഷ്ട്വാ ശൂന്യമിമം രഥം |

സുതാവശേഷം സ്വം സൈന്യം

ഹതവീരമിവാഹവേ || 2.52.41 ||

ദുര്യോധി നിവസന്തം ത്വാം

മാനസേനാഗ്രതഃ സ്ഥിതം |

ചിന്തയന്തോദ്യ നൂനം ത്വാം

നിരാഹാരാഃ കൃതാഃ പ്രജാഃ || 2.52.42 ||

ദൃഷ്ടം തദ് വൈ ത്വയാ രാമ

യാദൃശം ത്വത്പ്രവാസനേ |

പ്രജാനാം സങ്കുലം വൃത്തം

ത്വച്ഛാകുക്ലാന്തചേതസാം || 2.52.43 ||

ആർതനാദോ ഹി യഃ പൗരൈ -

രുന്മുക്തസ്ത്വത്പ്രവാസനേ |

സരഥം മാം നിശാമ്യേവ

കൂർയുഃ ശതഗുണം തതഃ || 2.52.44 ||

അഹം കിം ചാപി വക്ഷ്യാമി

ദേവീം തവ സുതോ മയാ |

നീതോഽസൗ മാതുലകുലം

സന്താപം മാ കൃമാ ഇതി || 2.52.45 ||

അസത്യമപി നൈവാഹം

ബ്രൂയാം വചനമീദൃശം |

കഥമപ്രിയമേവാഹം

ബ്രൂയാം സത്യമിദം വചഃ || 2.52.46 ||

മമ താവന്നിയോഗസ്ഥാ -

സ്ത്വദ്ബന്ധുജനവാഹിനഃ |

കഥം രഥം ത്വയാ ഹീനം

പ്രവാഹ്യന്തി ഹയോത്തമാഃ || 2.52.47 ||

തന്ന ശക്ഷ്യാമൃഹം ഗന്തു -

മയോധ്യാം ത്വദ്യത്നൈവ |

വനവാസാനുയാനായ

മാമനുജ്ഞാതുമർഹസി || 2.52.48 ||

യദി മേ യാചമാനസ്യ

ത്യാഗമേവ കരിഷ്യസി |

സരഥോഽഗ്നിം പ്രവേക്ഷ്യാമി

ത്യക്തമാത്ര ഇഹ ത്വയാ || 2.52.49 ||

ഭവിഷ്യന്തി വനേ യാനി

തപോവിഘ്നകരാണി തേ |

രഥേന പ്രതിബാധിഷ്യേ

താനി സർവാണി രഘവ || 2.52.50 ||

ത്വത്കൃതേന മയാ പ്രാപ്തം

രഥചരയാകൃതം സുഖം |

ആശംസേ ത്വത്കൃതേനാഹം
വനവാസകൃതം സുഖം || 2.52.51 ||

പ്രസീദേച്ഛാമി തേഭിരഭ്യേ
ഭവിതും പ്രത്യനന്തരഃ |
പ്രീത്യാഭിഹിതമിച്ഛാമി
ഭവ മേ പ്രത്യനന്തരഃ || 2.52.52 ||

ഇമേപി ച ഹയാ വീര
യദി തേ വനവാസിനഃ |
പരിചർയാം കരിഷ്യന്തി
പ്രാപ്സ്യന്തി പരമാം ഗതിം || 2.52.53 ||

തവ ശുശ്രൂഷണം മുർധ്നാ
കരിഷ്യാമി വനേ വസൻ |
അയോധ്യാം ദേവലോകം വാ
സർവഥാ പ്രജഹാമ്യഹം || 2.52.54 ||

നഹി ശക്യാ പ്രവേഷ്ടും സാ
മയായോധ്യാ ത്വയാ വിനാ |
രാജധാനീ മഹേന്ദ്രസ്യ
യഥാ ദുഷ്കൃതകർമ്മണാ || 2.52.55 ||

വനവാസേ ക്ഷയം പ്രാപ്തേ
മമൈഷ ഹി മനോരമഃ |
യദനേന രഥേനൈവ
ത്വാം വഹേയം പുരീം പുനഃ || 2.52.56 ||

ചതുർദശ ഹി വർഷാണി
സഹിതസ്യ ത്വയാ വനേ |

ക്ഷണഭൂതാനി യാസ്യന്തി
ശതസംഖ്യാനി ചാൻയഥാ || 2.52.57 ||

ഭൂത്യവത്സല തിഷ്ഠന്തം
ഭർതൃപുത്രഗതേ പഥി |
ഭക്തം ഭൂത്യം സ്ഥിതം സ്ഥിത്യാ
ന മാ ത്വം ഹാതുമർഹസി || 2.52.58 ||

ഏവം ബഹുവിധം ദീനം
യാചമാനം പുനഃ പുനഃ |
രാമോ ഭൂത്യാനുകമ്പീ തു
സുമന്ത്രമിദമബ്രവീത് || 2.52.59 ||

ജാനാമി പരമാം ഭക്തി -
മഹം തേ ഭർതൃവത്സല |
ശൃണു ചാപി യദർഥം ത്വാം
പ്രേഷയാമി പുരീമിതഃ || 2.52.60 ||

നഗരീം ത്വാം ഗതം ദൃഷ്ട്വാ
ജനനീ മേ യവീയസീ |
കൈകേയീ പ്രത്യയം ഗച്ഛ -
ദിതി രാമോ വനം ഗതഃ || 2.52.61 ||

വിപരീതേ തുഷ്ടിഹീനാ
വനവാസം ഗതേ മയി |
രാജാനം നാതിശങ്കേത
മിഥ്യാവാദിതി ധാർമികം || 2.52.62 ||

ഏഷ മേ പ്രഥമഃ കൽപോ
യദംബാ മേ യവീയസീ |

ഭരതാരക്ഷിതം സ്പീതം

പുത്രരാജ്യമവാപ്സ്യതേ || 2.52.63 ||

മമ പ്രിയാർഥം രാജന്തശ്ച

സുമന്ത്ര ത്വം പുരീം വ്രജ |

സന്ദിഷ്ടശ്ചാപി യാനർഥാം -

സ്താംസ്താൻ ബ്രൂയാസ്തഥാ തഥാ || 2.52.64 ||

ഇത്യുക്ത്വാ വചനം സൂതം

സാന്ത്വയിത്വാ പുനഃ പുനഃ |

ഗുഹം വചനമക്ലീബോ

രാമോ ഹേതുമദബ്രവീത് || 2.52.65 ||

നേദാനീം ഗുഹ യോഗ്യോഽയം

വാസോ മേ സജനേ വനേ |

അവശ്യമാശ്രമേ വാസഃ

കർതവ്യസ്തദ്ഗതോ വിധിഃ || 2.52.66 ||

സോഽഹം ഗൃഹീത്വാ നിയമം

തപസ്വിജനഭൂഷണം |

ഹിതകാമഃ പിതൂർഭൂയഃ

സീതായാ ലക്ഷ്മണസ്യ ച || 2.52.67 ||

ജടാഃ കൃത്വാ ഗമിഷ്യാമി

ന്യഗ്രോധക്ഷീരമാനയ |

തത്ക്ഷീരം രാജപുത്രായ

ഗുഹഃ ക്ഷിപ്രമുപാഹരത് || 2.52.68 ||

ലക്ഷ്മണസ്യാത്മനശ്ചൈവ

രാമസ്തേനാകരോജജടാഃ |

ദീർഘബാഹുർനരവ്യാഘ്രോ
ജടിലത്വമധാരയത് || 2.52.69 ||

തൗ തദാ ചീരസമ്പന്നൗ
ജടാമണ്ഡലധാരിണൗ |
അശോഭതാമൃഷിസമൗ
ഭ്രാതരൗ രാമലക്ഷ്മണൗ || 2.52.70 ||

തതോ വൈഖാനസം മാർഗ -
മാസ്ഥിതഃ സഹലക്ഷ്മണഃ |
വ്രതമാദിഷ്ടവാൻ രാമഃ
സഹായം ഗുഹമബ്രവീത് || 2.52.71 ||

അപ്രമത്തോ ബലേ കോശേ
ദുർഗേ ജനപദേ തഥാ |
ഭവേമാ ഗുഹ രാജ്യം ഹി
ദുരാരക്ഷതമം മതം || 2.52.72 ||

തതസ്തം സമനുജ്ഞാപ്യ
ഗുഹമിക്ഷ്വാകുനന്ദനഃ |
ജഗാമ തൂർണമവ്യഗ്രഃ
സഭാർയഃ സഹലക്ഷ്മണഃ || 2.52.73 ||

സ തു ദൃഷ്ട്വാ നദീതീരേ
നാവമിക്ഷ്വാകുനന്ദനഃ |
തിതീർഷുഃ ശീഘ്രഗാം ഗംഗാ -
മിദം വചനമബ്രവീത് || 2.52.74 ||

ആരോഹ ത്വം നരവ്യാഘ്ര
സ്ഥിതാം നാവമിമാം ശനൈഃ |

സീതാം ചാരോപയാൻവക്ഷം
പരിഗൃഹ്യ മനസ്വിനീം || 2.52.75 ||

സ ഭ്രാതൃഃ ശാസനം ശ്രുത്വാ
സർവമപ്രതികൂലയൻ |
ആരോപ്യ മൈഥിലീം പുർവ -
മാരുരോഹാത്മവാംസ്തതഃ || 2.52.76 ||

അമാരുരോഹ തേജസ്വി
സ്വയം ലക്ഷ്മണപൂർവജഃ |
തതോ നിഷാദാധിപതി -
ർഗുഹോ ജ്ഞാതീനചോദയത് || 2.52.77 ||

രാഘവോഽപി മഹാതേജാ
നാവമാരുഹ്യ താം തതഃ |
ബ്രഹ്മവത്ക്ഷത്രവച്ചൈവ
ജ്ജാപ ഹിതമാത്മനഃ || 2.52.78 ||

ആചമ്യ ച യഥാശാസ്ത്രം
നദീം താം സഹ സീതയാ |
പ്രണമത്പ്രീതിസന്തുഷ്ടോ
ലക്ഷ്മണശ്ച മഹാരഥഃ || 2.52.79 ||

അനുജ്ഞായ സുമന്ത്രം ച
സബലം ചൈവ തം ഗുഹം |
ആസ്ഥായ നാവം രാമസ്തു
ചോദയാമാസ നാവികാൻ || 2.52.80 ||

തതസ്തൈശ്ചാലിതാ നൗകാ
കർണ്ണധാരസമാഹിതാ |

ശുഭസ്ഫുവേഗാഭിഹതാ

ശീഘ്രം സലിലമത്യഗാത് || 2.52.81 ||

മധ്യം തു സമനുപ്രാപ്യ

ഭാഗീരത്യാസ്തുനിനിതാ |

വൈദേഹീ പ്രാഞ്ജലിർഭൂത്വാ

താം നദീമിദമബ്രവീത് || 2.52.82 ||

പുത്രോ ദശരഥസ്യായം

മഹാരാജസ്യ ധീമതഃ |

നിദേശം പാലയത്വേനം

ഗംഗേ ത്വദഭിരക്ഷിതഃ || 2.52.83 ||

ചതുർദശ ഹി വർഷാണി

സമഗ്രാണിയുഷ്യ കാതനേ |

ഭ്രാത്രാ സഹ മയാ ചൈവ

പുനഃ പ്രത്യാഗമിഷ്യതി || 2.52.84 ||

തതസ്ത്വാം ദേവി സുഭഗേ

ക്ഷേമേണ പുനരാഗതാ |

യക്ഷ്യ പ്രമുദിതാ ഗംഗേ

സർവകാമസമൃദ്ധിനീ || 2.52.85 ||

ത്വം ഹി ത്രിപഥഗേ ദേവി

ബ്രഹ്മലോകം സമക്ഷസേ |

ഭാർയാ ചോദധിരാജസ്യ

ലോകേ്ജ്ജിമിൻ സമ്പ്രദൃശ്യസേ || 2.52.86 ||

സാ ത്വാം ദേവി നമസ്യാമി

പ്രശംസാമി ച ശോഭനേ |

പ്രാപ്തരാജ്യേ നരവ്യാഭ്രേഘ
ശിവേന പുനരാഗതേ || 2.52.87 ||

ഗവാം ശതസഹസ്രം ച
വസ്ത്രാൺയന്നം ച പേശലം |
ബ്രാഹ്മണേഭ്യഃ പ്രദാസ്യാമി
തവ പ്രിയചികീർഷയാ || 2.52.88 ||

സുരാഘടസഹസ്രേണ
മാംസഭൂതൗദനേന ച |
യക്ഷ്യ ത്വാം പ്രിയതാം ദേവി
പുരീം പുനരുപാഗതാ || 2.52.89 ||

യാനി ത്വത്തീരവാസീനി
ദൈവതാനി ച സന്തി ഹി |
താനി സർവാണി യക്ഷ്യാമി
തീർഥാൻയായതനാനി ച || 2.52.90 ||

പുനരേവ മഹാബാഹു -
ർമയാ ഭ്രാത്രോ ച സംഗതഃ |
അയോധ്യാം വനവാസാത് തു
പ്രവിശത്വനഘോഽനഘേ || 2.52.91 ||

തഥാ സംഭാഷമാണാ സാ
സീതാ ഗംഗാമനിന്ദിതാ |
ദക്ഷിണാ ദക്ഷിണം തീരം
ക്ഷിപ്രമേവാഭ്യുപാഗമത് || 2.52.92 ||

തീരം തു സമനുപ്രാപ്യ
നാവം ഹിത്വാ നരർഷഭഃ |

പ്രാതിഷ്ഠത സഹ ഭ്രാത്രോ
വൈദേഹ്യാ ച പരന്തപഃ || 2.52.93 ||

അമാബ്രവീൻമഹാബാഹുഃ
സുമിത്രാനന്ദവർധനം |
ഭവ സംരക്ഷണാർഥായ
സജനേ വിജനേപി വാ || 2.52.94 ||

അവശ്യം രക്ഷണം കാർയം
മദ്വിധൈർവിജനേ വനേ |
അഗ്രതോ ഗച്ഛ സൗമിത്രേ
സീതാ ത്യാമനുഗച്ഛതു || 2.52.95 ||

പൃഷ്ഠത്തോനുഗമിഷ്യാമി
സീതാം ത്യാം ചാനുപാലയൻ |
അന്യോന്യസ്യ ഹി നോ രക്ഷാ
കർതവ്യാ പുരുഷർഷഭ || 2.52.96 ||

ന ഹി താവദതിക്രാന്താ -
സുകരാ കാചന ക്രിയാ |
അദ്യ ദുഃഖം തു വൈദേഹീ
വനവാസസ്യ വേത്സ്യതി || 2.52.97 ||

പ്രണഷ്ടജനസംബാധം
ക്ഷേത്രാരാമവിവർജിതം |
വിഷമം ച പ്രപാതം ച
വനമദ്യ പ്രവേക്ഷ്യതി || 2.52.98 ||

ശ്രുത്വാ രാമസ്യ വചനം
പ്രതസ്ഥേ ലക്ഷ്മണോഽഗ്രതഃ |

അനന്തരം ച സീതായാ

രാഘവോ രഘുനന്ദനഃ || 2.52.99 ||

ഗതം തു ഗംഗാപരപാരമാശു

രാമം സുമന്ത്രഃ സതതം നിരീക്ഷ്യ |

അധ്യപ്രകർഷാദ് വിനിവൃത്തദൃഷ്ടി -

ർമുമോച ബാഷ്പം വൃഥിതസ്തപസ്വി || 2.52.100 ||

സ ലോകപാലപ്രതിമപ്രഭാവവാം -

സ്തീർത്വാ മഹാത്മാ വരദോ മഹാനദീം |

തതഃ സമൃദ്ധാങ്ശുഭസന്ധ്യമാലിനഃ

ക്രമേണ വത്സാൻ മുദിതാനുപാഗമത് || 2.52.101 ||

തൗ തത്ര ഹത്യാ ചതുരോ മഹാമൃഗാൻ

വരാഹമൃഗ്യം പൃഷ്ഠം മഹാരുരും |

ആദായ മേധ്യം ത്വരിതം ബുഭുക്ഷിതൗ

വാസായ കാലേ യയതുർവനസ്പതിം || 2.52.102 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

അയോധ്യാകാണ്ഡേ ദ്വിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||